

میراث

شناسایی امپراتوری ناشناخته از روی سکه‌های کشف شده

تاریخ مملو از آثاری است که بعدها معلوم می‌شود جعلی هستند، اما گاهی اوقات برعکس این اتفاق می‌افتد؛ چنانکه تحلیل‌های جدید سکه‌های روم باستان که مدت‌ها به دلیل جعلی بودن رد شده بودند، از وجود یک امپراتور رومی حکایت دارد که تا به امروز ناشناخته بوده است. سکه‌های مورد بحث در سال ۱۷۱۲ در ترانسولوانیا کشف شدند و تصویری از چهره یک مرد را نشان می‌دهد که کلمه «Sponsian» (اسپانسیان) در کنار آن حک شده است. این نام با هیچ امپراتور رومی شناخته شده یا هیچ شخصیت تاریخی دیگری مطابقت ندارد و این موضوع به همراه ساخت خام و طراحی نامناسب باعث شد تا مورخان از اواسط قرن نوزدهم سکه‌ها را به‌عنوان آثار تاریخی تقلبی رد کنند. اکنون محققان دانشگاه کالج لندن و دانشگاه گلاسکو منشا این سکه‌های عجیب را با دقت بیشتری بررسی کرده‌اند. این تیم یکی از این سکه‌ها را زیر میکروسکوپ‌های قدرتمند در نور مرئی و فرابنفش و با میکروسکوپ الکترونی روبشی و طیف‌سنجی بررسی کردند و آن‌ها را با سایر سکه‌هایی که صحت آن‌ها تأیید شده بود مقایسه کردند. این تجزیه و تحلیل جامع نشان داد که سطح سکه دارای تکه‌هایی از مواد معدنی است که توسط سیلیسیس در جای خود محکم شده بودند (شواهدی از یک فرآیند طبیعی که زمانی رخ می‌دهد که چیزی برای مدت طولانی مدفون شود. در بالای آن لایه‌ای از اکسیداسیون وجود دارد که تنها پس از قرار گرفتن مجدد چیزی در معرض هوا رخ می‌دهد). خود سکه همچنین آثار خراش میکروسکوپی را نشان می‌دهد، نوعی ساییدگی که از زمانی که در گردش فعال بوده، شکل گرفته است. همه این شواهد نشان می‌دهد که سکه‌ها معتبر هستند و قدمت آنها به ۸۰۰ سال قبل می‌رسد. بر اساس این یافته‌ها، تیم محققان فرضیه‌ای مطرح کرد که اسپانسیان کیست؟ چگونه صورتش روی سکه حک شده و چرا ما هرگز نام او را نشنیده‌ایم؟ منطقی‌ترین فرضیه این است که سکه‌ها در آن کشف شده، زمانی استان رومی «Dacia» نام داشت که به دلیل معادن طلاي خود معروف بود. مطالعات باستان‌شناسی قبلی

عاطفه طارقی

فروغی؛ ادیبی که ردای رئیس‌الوزاری پوشید

محمدعلی فروغی در ۱۲۵۴ هجری خورشیدی در تهران چشم به جهان گشود. پدر و نیاکتان بازرگان بودند و ارباب خوانده می‌شدند. نیای بزرگش، میرزا ابوتراب، نماینده اصفهان در شورای کبیر معان و «از فضلا و ادیبی بنام بود و تألیفات متعدد داشته است. من جمله کتابی در باب تاریخ و جغرافیای اصفهان به نام «تصف جهان» پدربزرگش محمدمهدی ارباب‌اصفهانی از بازرگانان معتبر اصفهان و به ویژه آگاه در تاریخ و جغرافیا و هیئت بود. پدرش، محمدحسین فروغی به عنوان مدیر دارالترجمه دارالتجربه محمدحسن خان اعتمادالسلطنه وارد شد و بعدها رئیس دارالتجربه، رئیس وزارت اطلاعات و مترجم شاه شد. این چکامه‌سرا و نویسنده زمانه ناصرالدین‌شاه و مظفرالدین‌شاه به خاطر دوستی و هم‌فکری با میرزا ملکم‌خان مدتی نیز تحت تعقیب بود. اما در دوران مظفرالدین‌شاه با انتشار روزنامه تربیت امکان بیشتری برای ترویج افکار متجددانه خود پیدا کرد. در این نخستین روزنامه غیردولتی ایران، افکار تجددخواهانه در ستایش از غرب و علم‌گرایی رخ می‌نمود. لقب «فروغی» را ناصرالدین‌شاه با شنیدن شعری که محمدحسین فروغی برایش سروده بود به وی داد. محمدحسین فروغی که در تاریخ، فلسفه و علوم سیاسی دانشور بود، نقش مهمی در تربیت فرزندش محمدعلی داشت. محمدعلی فروغی دردستی که پس از مرگ پدرش محمدحسین فروغی (ذکاءالملک) از ادیبان و مترجمان دوره قاجار، لقب ذکاءالملک (ثانی) را دریافت کرد، تحصیلات خود را در رشته پزشکی در دارالفنون آغاز کرد ولی بعد به ادبیات رو آورد و فرهنگستان ایران را تأسیس کرد. وی چند بار وزیر دو بار نماینده مجلس شورای ملی و یک بار رئیس دیوان عالی تمیز (دیوان کشور) شد. در ۱۳۰۴ پس از تصویب انقراض دودمان قاجار، که خود در آن نقش داشت، کفیل نخست‌وزیری شد. او نخستین و آخرین نخست‌وزیر ایران در دوره رضاشاه بود. او همچنین عضویت و ریاست هیات اعزامی ایران به کنفرانس صلح پاریس (۱۹۱۹) و جامعه ملل را برعهده داشته است. پس از تصویب خلق قاجار از سلطنت در نهم آبان ۱۳۰۴ (رضاخان) حکومت موقت به او واگذار شده بود، سرپرستی دولت را به فروغی سپرد. تدارک تشکیل مجلس مؤسسان که با اصلاح چند اصل متمم قانون اساسی سلطنت را به خاندان پهلوی واگذار کرد، از اقدامات فروغی در این دوره است. فروغی سپس اولین نخست‌وزیر ایران پهلوی شد و در ۲۹ آذر ۱۳۰۴ دولت‌ش را به مجلس معرفی کرد. رضاشاه در ۲۸ آذر ۱۳۰۴ فروغی را به نخست‌وزیری برگزید و حدود دو ماه پس از تاج‌گذاری از طریق تیمورتاش به فروغی ابلاخ کرد که خواهان استعفاي اوست. سرانجام کابینه فروغی در ۱۵ خرداد ۱۳۰۵ به کار خود پایان داد. در ۲۹ شهریور ۱۳۱۲، به فرمان رضاشاه، مخبرالسلطنه هدایت مجبور از سکه قلبی درگذشت.

یادداشت‌ها

بررسی «صدای فلزی واژه» مجموعه شعر محمداقبر عسکریور

برگ مگر چقدر بالین دارد؟

فیض شریفی

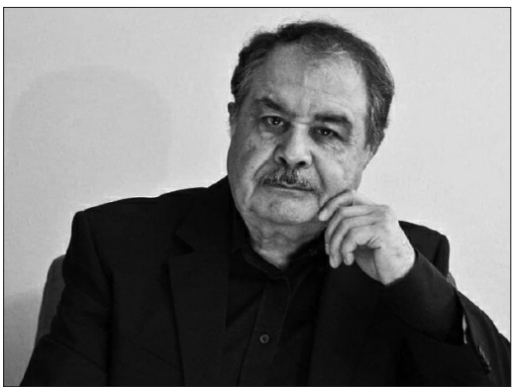
منتقد و پژوهشگر ادبیات

ذهنی پس از کوشش بسیار هم از ابیات معماگونه‌ی بیدل سر در نمی‌آورد و دستش به جایی بند نمی‌شود. یکی از ویژگی‌های شعر بیدل و عسکریور که زبان آن‌ها را در پرده‌ی ابهام نگاه می‌دارد نسوع ترکیب‌های تصویری تشبیهی و استعاری و بافت‌های خاصی است که او در شعر خود به‌استخدام درآورده که با سیستم طبیعی و محور هم‌نشینی زبان قدیم و جدید، چندان سازگار نیست، مانند این ترکیب ها: «هوا از (سنگینی لال خیابان) سنگ شد و افتاد...»، «کسی‌نوس‌اش صفر شد با (مزه‌ی غروب گونه‌ها)»، «با (تیتراهای تن) به آخرین ریه برگرد (عقوت عقره)، چشم‌ها یکبار مصرف‌اند»، «طناب تبسم بود، که کثیری از ما، ما را به دار رساند، (خار بیداری) کورسو به کاپوس می‌رسد، (در دیدرس حسرت)»، «چگالی دو ضلعی» در (اسفر مثلث) است. «چگالی عاطفی (لیلا) در یک خودکشی هرس شده، از طرفی از نظر اندام سنجی هم، نمی‌توان به (فواید قبر) اشاره کرد.»

این ترکیب‌های تصویری و ترکیب‌های وصفی استعاری، به‌گونه‌ای طبیعی معانی ذهنی شاعر را در پرده‌ای از تعقید و ابهام بیش‌تر غرق می‌کند. به قول بیدل «ششد آینه کیفیت ما ظاهر آرایی‌انهم ماندیم - چون معنی - به چندین لفظ پیدایی». بیدل اشعار موقف قواعده فصاحت و بلاغت بسیار دارد، گاهی از میسان غزل‌های او چند بیت و گاه یک بیت و مصراع زیبایی‌ی توان برگزید. ابیات و مصراع‌هایی

پیشنهاد

درگذشت اسدالله حبیب؛ بیدل شناس افغانستانی

اسدالله حبیب، نویسنده، شاعر و استاد ادبیات فارسی دانشگاه کابل و بیدل‌شناس در ۸۱سالگی در هامبورگ آلمان درگذشت. خانه ادبیات افغانستان با اعلام این خبر نوشته است: اسدالله حبیب، نویسنده، پژوهشگر، داستان‌نویس و بیدل‌پژوه، یکی از استوانه‌های گران‌سنگ زبان و ادب فارسی از میان ما رخت برکشید. در زمانه یورش به کیان فرهنگ و ادب فارسی، نامش، زنده و راهش، الگوی ما است. او روز (چهارم آذر/ ۱۴۰۱ خورشیدی) مطابق با ۲۵ نوامبر ۲۰۲۲ میلادی در ۸۱سالگی در آلمان از دنیا رفت. اسدالله حبیب متولد ۱۳۲۰، در شهر کابل بود. او دوره مکتب را در ولایت فاریاب افغانستان سپری کرد و دوره لیسانس را در دانشکده ادبیات دانشگاه کابل و دوره دکتری را در انستیتوت زبان‌های شرقی دانشگاه مسکو خواند. پس از پایان تحصیل به کابل برگشت و استاد دانشکده ادبیات دانشگاه کابل شد. سال‌ها در این سمت فعالیت کرد. او علاوه بر استادی در دانشگاه کابل، مدتی سمت اتحادیه نویسندگان افغانستان و ریاست دانشگاه کابل را نیز برعهده داشت. همچنین عضو آکادمی علوم افغانستان نیز بود. حبیب یکی از بیدل‌شناسان و ادبیات‌شناسان شناخته شده افغانستان بود و آثار پژوهشی زیادی در این عرصه از خود برجای گذاشته است. زنده‌یاد حبیب عضو حزب دموکراتیک خلق افغانستان نیز بود. او بعد از شروع جنگ‌های داخلی در اواخر دهه ۶۰ و اوایل دهه هفتاد، راه مهاجرت را در پیش گرفت و تا پایان

عمر در آلمان زیست. «وداع با تاریکی»، «آتش در نارنج‌زار»، «سه مزدور»، «آخرین آرزو» «کشف بزرگ»، «پایان غم بزرگ»، «سپیداندام»، «داس‌ها و دست‌ها»، «نظر گل»، «سواحل گنگا»، «شب‌ها ارواح می‌آیند»، «نفجار»، «بیدل شاعر زمانه‌ها»، «راه گورکی»، «ادبیات دردی در نیمه نخستین سده بیستم»، «ویژگی‌های داستانی شاهنامه»، «بیدل و چهار عنصر»، «دوره امانی»، «پژوهشی در وضع فرهنگی اجتماعی زمان امیر امان‌الله»، «واژه‌نامه بیدل»، «سایه صدا؛ جلوه‌های هنری شعر بیدل» و «انسان در نگارستان شعر بیدل» از جمله آثار اوست.

یادداشت‌ها

آتش‌سوزی در نزدیکی کمپ استقرار هواداران جام جهانی

رسانه‌ها در وقوع آتش‌سوزی در نزدیکی یک کمپ محل اسکان هواداران تیم‌های جام جهانی ۲۰۲۲ در شهر لوسیل قطر خبر دادند. روزنامه دلیلی میل و چند رسانه انگلیسی دیگر گزارش دادند، حادثه آتش‌سوزی در نزدیکی کمپ محل استقرار هواداران تیم‌های فوتبال شرکت‌کننده در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر در شهر لوسیل به وقوع پیوسته که هنوز علت اصلی آن مشخص نشده است. بر اساس گزارش این رسانه‌ها، مقامات گفته‌اند که این آتش‌سوزی در محل یک ساختمان در حال ساخت در شهر لوسیل رخ داده و دود ناشی از آن از شهر دوحه که فاصله چندانی با لوسیل ندارد قابل مشاهده است. در نزدیکی محل وقوع این آتش‌سوزی دهکده جزیره شمالی قلیطان واقع شده است. تصاویر نشان می‌دهند این دهکده متشکل از چادرهای کشور این آتش‌سوزی را کنترل کردند و موقت در شهر لوسیل واقع در شمال پایتخت

احتمال سفر خانواده‌بازیکان تیم ملی فوتبال ایران به قطر

در صورتی که تیم ملی فوتبال ایران به مرحله حذفی جام جهانی صعود کند احتمال دارد اعضای خانواده تعدادی از بازیکنان راهی قطر شوند. تیم ملی فوتبال ایران در آخرین بازی مرحله گروهی جام جهانی از ساعت ۲۲:۳۰ روز سه‌شنبه به مصاف آمریکا می‌رود. ایران در صورت پیروزی در این مسابقه و حتی با نتیجه تساوی به شرط توقف تیم ولز برابر انگلیس به مرحله حذفی صعود می‌کند. ایران تاکنون برابر انگلیس و ولز به میدان رفته و صاحب یک برد و یک شکست شده است. با توجه به شانس بالای تیم ملی ایران برای صعود به مرحله حذفی احتمال دارد اعضای خانواده بازیکنان به قطر سفر کنند. در حال حاضر بعضی از خانواده‌ها در قطر هستند و بازیکنان ایران را از نزدیک مورد حمایت قرار می‌دهند.

دریچه

Murat Ahmeti

روزنامه‌نگاری

هرگز بود آدمی بدین زیبایی؟
یا سرو بدین بلند و خوش‌بالایی؟
مسکین دل آنکه از برش برخیزی
خرم تن آن‌که از درش بازایی

منتقدان

شمسه: قوطی‌های چهار ضلعی که پشت آن به‌وسیله گچ بر می‌شود.

رامپ: قدیمی‌ترین و ساده‌ترین وسیله ارتباطی دو سطح غیر تراز.

مجاز

● همسایه‌ها جدیدا خیلی دور شدن از هم، قبلا به املت می‌خواستیم بخوریم پيازشو از يه همسايه می‌گرفتیم، گوجه‌شو از يه همسايه، نون‌شو از يه همسايه، نوشابه‌شو از يه همسايه، يخش رو از يه همسايه، الان همسايه از همسايه خیر نذاره. (Silver)

● بزرگ‌ترین فوبیا فوبیای خالی بودن. ترس از جیب خالی، کیف خالی، حساب خالی، شکم خالی، مغز خالی، قلب خالی. (مگنا)

● هر چور به دوستت که عزیزشو از دست داده تسلیت بگی باز حس می‌کنی جور بهتری باید بهش تسلیت می‌گفتی. (پیانود)

● وقتی دارم بسا یکی چت می‌کنم و اون ایز تاپیننگه و پیام آخر من هنوز سین نشده تصور اینکه که چشماشو گرفته فقط داره تاپم می‌کنه. (حشمت کرایست)

فناور

کپسول اوربون در مدار مخالف‌گرد دوردست ماه قرار گرفت

کپسول بدون سرنشین اوربون به مقصد نهایی خود در مدار مخالف‌گرد دوردست ماه رسید. این مدار در نقطه‌ای فراتر از لاگراژ ۲ قرار گرفت که در آن نیروهای گرانشی زمین و ماه یکدیگر را خنثی می‌کنند. این فضاپیما در مأموریت آرمیس ۱ با قصد بررسی این مدار ارسال شد. فضاپیماي اوربون در فاصله ۵۴هزار کیلومتری با سطح ماه قرار گرفته است و به همین خاطر حدود یک هفته طول می‌کشد تا فقط نیمی از این مدار را طی کند. سپس مسیر این فضاپیما اصلاح می‌شود تا اوربون با کمک گرانش ماه به سمت زمین برگردد و در نهایت در اقیانوس آرام فرود آید. دلیل وجود واژه «مخالف‌گرد» هم به جهت حرکت فضاپیماي اوربون اشاره می‌کند که مخالف با جهت حرکت ماه به دور زمین حرکت می‌کند. این فضاپیما امروز فرود است با رسیدن به فاصله ۲۸۰۴۹۴ کیلومتری نسبت به زمین به دورترین نقطه‌ای برسد که فضاپیماهای قادر به حمل انسان تاکنون به آن رسیده‌اند. البته مأموریت فکلی سرنشین نادر دامروز یازدهمین روز از مأموریت آرمیس ۱ است که در مجموع ۲۵۵ روز طول خواهد کشید. کپسول اوربون با کمک سیستم پرتاب فضایی (SLS) در زمین جدا شد و به سمت ماه حرکت کرد. این کپسول هنوز باید بر حله سخت بازگشت به اتمسفر زمین را پشت سر بگذارد، جایی که دما از ۲۷۶۰ درجه سلسیوس فراتر خواهد رفت. آرمیس ۱ اولین بخش از مأموریت‌های چندگانه آرمیس است که می‌خواهد شرایط بازگشت انسان به ماه را فراهم کند. هدف از این مأموریت آزمایش سیستم‌های مختلف این کپسول و بررسی شرایط مدار ماه است که احتمالاً میزبان ایستگاه فضایی سازمان فضایی آمریکا خواهد بود. بود این می‌خواهد در سال ۲۰۲۴ همین مأموریت را با سرنشین تکرار کند و بعد به سراغ فرودآوردن انسان‌ها بر سطح قمر زمین برود.

تیک‌های احراز هویت تویتر رنگی می‌شود
تویتر تصمیم دارد سرویس احراز هویت خود را جمعه آینده با رنگ‌های مختلف برای افراد، شرکت‌ها و دولت‌ها ارائه کند. این درحالی است که چندی قبل و پس از ارائه سرویس تیک آبی تعداد کاربرانی که هویت سلبریتی‌ها و برندها در این پلتفرم را جعل می‌کردند، به شدت افزایش یافت. ایلان ماسک دیروز اعلام کرد تیک با رنگ طلایی برای شرکت‌ها، رنگ خاکستری برای دولت‌ها و رنگ آبی برای افراد از جمله سلبریتی‌ها به کار می‌رود. او در این باره گفت: هرچند این فرآیند تراحت‌کننده اما لازم است. ماسک در ادامه افزود: حساب‌های کاربری تأیید شده قبل از فعال شدن تیک توسط کارمندان انسانی احراز هویت می‌شوند. سرویس تیک احراز هویت با حق اشتراک حداقل ۱ دلار در ماه، در صورت تأیید کاربران به آنها اجازه می‌دهد یک لوگوی کوچک‌تر و ثانویه برای سازمان‌شان داشته باشند. این پلتفرم دوشنبه هفته گذشته ارائه دوباره این سرویس را به تعویق انداخت تا آن را اصلاح کند زیرا انتظار می‌رود این سرویس به افزایش درآمد تویتر کمک کند، انهم در وضعیتی که ماسک سعی دارد پس از خرید پلتفرم به قیمت ۴۴میلیارد دلار، آگهی دهندگان آن را حفظ کند.

سازمان آگهی‌ها